

Årsberetning 2009

Byggevareindustriens Forening

BRANSJEN OG MARKEDET

2009 ble et krevende år for byggevarerindustrien og byggenæringen som helhet. Byggevarerindustriens Forenings løpende statistikk viser på årsbasis en salgsnedgang innenlands på ca 16 %. Hardest rammet ble bedrifter som leverer til det profesjonelle prosjektmarkedet.

Importen av byggevarer sank med 17% til 22,4 milliarder kroner mens eksporten ble redusert med 18% til 7,7 milliarder kroner. Vel 60% av importen kom i likhet med de senere år, fra våre naboland : Sverige, Danmark, Finland og Tyskland. Andelen fra de baltiske landene og Polen er gått noe ned til under 7%.

Ifølge Statistisk Sentralbyrås tall ble det i 2009 gitt igangsettingstillatelse til 19461 boliger. Dette innebærer at boligbyggingen har falt med nokså dramatiske 40% fra året 2007. Det er leilighetsmarkedet som står for nesten hele nedgangen. Det forventes at nedgangen i boligmarkedet vil flate ut inn i 2010 og at igangsettingen av nye boliger vil holde seg på 2009- nivå.

Tabell 1: Igangsettingstillatelser for boliger.

År	Eneboliger	Småhus	Leiligheter	Total	% endring fra året
2006	7 988	8 220	17 106	33 314	5 %
2007	8 339	7 399	16 782	32 520	-2 %
2008, faktisk	7 928	5 072	7 000	20 000	-38 %
2008	8 809	5 967	11 048	25 824	-21 %
2009 *	8 927	4 945	5 769	19 641	-2 %
2010	8 500	5 000	6 500	20 000	2 %
2011	9 000	6 000	10 000	25 000	25 %

Kilde: Prognosesenteret

For andre bygg enn boliger viser foreløpige tall at igangsettingen i 2009 endte på knapt 4 mill kvm eksklusiv bygg til primærnæringene. Et fall på 24 % fra 2008.

Som det fremgår av tabell 2 forventes det ingen oppgang de nærmeste par årene. Hovedårsaken er lavere investeringer i private næringsbygg .

Tabell 2: Igangsetting andre bygg enn bolig.

Igangsatte bygg i 1 000 kvadratmeter

År	Private næringsbygg	Offentlige bygg	Husholdnings bygg (fritidsboliger)	I alt	Endring fra foregående år
2006	2 251	877	1 359	4 487	11 %
2007	3 088	867	1 436	5 391	20 %
2008	3 095	934	1 217	5 246	-3 %
2009	2 300	700	1 000	4 000	-24 %
2010	1 800	720	1 130	3 650	-9 %
2011	1 650	670	1 380	3 700	1 %

Kilde: Prognosesenteret

Beregninger viser at aktiviteten innen renovering, ombygging og tilbygg (ROT) økte betydelig både i 2008 og **2009. Mesteparten av veksten i 2009 gjelder ROT yrkesbygg og særlig offentlige bygg**
Det siste kan nok tilskrives virkningen av regjeringens tiltakspakke rettet mot offentlige bygg og lavt rentenivå.

Tallene viser at de samlede investeringer i ROT-markedet (boliger , andre bygg enn boliger og” gjør det selv arbeider” økte med knapt 10% i 2009.

Ifølge tilgjengelig statistikk har imidlertid den delen av ROT boligmarkedet som gjelder husholdningenes kjøp av byggevarer gått ned i 2009. En forklaring kan være at prisene i markedet har gått ned. Selv uten tiltakspakker forventes det at ROT aktiviteten innen andre bygg enn boliger vil holde seg på dagens nivå.

Over tid må vi forvente at det kommer statlige insentiver og virkemidler for å få fart på energieffektiviseringen av eksisterende bygg ,både boliger og næringsbygg. Noe som kan gi betydelig vekst i ROT aktiviteten.

Anleggsaktiviteten fikk et løft på knapt 10 % i 2009 (investeringer). Dette må tilskrives omfattende statlige tiltak rettet mot vei og jernbane. Investeringene forventes å ligge på samme nivå i 2010 mens vedlikeholdsaktiviteten ventes å synke.

Byggevaresalget de første par månedene av 2010 viser fortsatt en svak nedgang med antydning til at det er i ferd med å flate ut.

I lys av den lave igangsettingen av nye bygg i løpet 2009 må vi imidlertid forvente at 2010 også blir et utfordrende år for byggevareindustrien.

MEDLEMSFORHOLD

Foreningens medlemstall er økt med to bedrifter og er ved utgangen av 2009, 98 regnet som selskaper. Medlemmene hadde en omsetning på ca. 19 mrd. kroner og vel 7000 ansatte.

STYRE OG KOMITEER

Adm.dir. Jan Halstensen	maxit AS (styreformann)
Adm.dir. Axel Baumann	Contiga AS (viseformann)

Styremedlemmer:

Adm.dir. Øystein Akselsen	Jackon AS
Adm.dir. Arne Haldorsen	Ølen Betong AS
Adm.dir. Geir Drangslund	Byggma ASA
Adm.dir. Jon Karlsen	Glava AS
Adm.dir. Bengt Rasin	Alloc AS

Styret har i perioden avholdt 4 styremøter.

Foreningens valgkomité er:

Lars Næss, Icopal Holding AS
Bjarne Fluto, Forestia AS
Johan Wigestrånd, Østraadt Rør AS

Representasjon i andre fora

Styret i Kontrollrådet for betongprodukter:	Arne Haldorsen, Styreleder
Styret i Plastretur AS:	Arne Skjelle
Styret i SINTEF Brannlab:	Arne Skjelle
Standard Norges Miljøkomite:	Arne Skjelle, leder
Styringsgruppen PRODOK:	Arne Skjelle
SFTs Råd for Produktregisteret:	Arne Skjelle
Styringsgruppen for Building SMARTE	Bjørn Mørck og Arne Skjelle
Styringsgruppe for StartBank	Axel Baumann

Statens Bygningstekniske Etats Produktdokumentasjonsforum:	Arne Skjelle og Jon Arne Bakke
Standard Norges Komite for Energi i bygninger:	Jon Arne Bakke

TILKNYTNING TIL BYGGENÆRINGENS LANDSFORENING (BNL)

Generelt

Byggevareindustriens Forening, heretter kalt Byggevareindustrien er en av 15 bransjeforeninger tilknyttet BNL.

Foreningene representerer samlet vel 4100 medlemsbedrifter og 72.000 ansatte med en omsetning på vel 100 milliarder kroner.

BNLs hovedoppgaver er ansvar for arbeidsgiverspørsmål og forhandlinger, fellesoppgaver innenfor rammebetingelser og næringspolitikk samt overordnede spørsmål innenfor kompetanse- og rekruttering.

For øvrig ivaretar den enkelte bransjeforening egne bransjespesifikke oppgaver. BNL hadde ved årsskiftet 17 ansatte inklusive 4 jurister i arbeidsgiverpolitisk avdeling.

BNLs Organisering og mål

Etter en prosess vedtok BNLs Representantskap (generalforsamling) høsten 2009 å gjennomføre en endring av BNLs styringssystem. Hovedelementene er å redusere styret til 8 medlemmer, etablere ett nytt representantskap som møtes 2 ganger pr år hvor alle bransjeforeninger er representert og en generalforsamling med **50 delegater fordelt på bransjene etter en nøkkel basert på ansatte hos bransjeforeningenes medlemmer.** Konstituerende vedtak vil bli fattet ved ekstraordinær generalforsamling i mars 2010. Parallelt med endring av styringsmodellen er det igangsatt en omfattende strategiprosess som skal stake ut BNLs mål og prioriteringer de nærmeste årene.

BNL Utvalg

BNL har etablert fire utvalg sammensatt av tillitsvalgte fra ulike bransjeområder.

Utvalg for næringspolitikk , energi og miljø (2009)

Jon Karlsen, leder (Byggevareindustrien)
Geir Fjerdumsmoen (NRL)
Helge Solberg (EBA)
Trond Kalstad, (Treindustrien)
Anders Stenberg, (NML)
Arne Sporaland, (Boligprodusentene)
Christian Joys, (Foreningen Næringseiendom)
Asmund Østvold, (Byggmesterforbundet)

Utvalg for arbeidsgiverpolitikk (2009)

Sven Christian Ulvatne, leder (EBA)
Ole Paulsen, (KIS)
Eskil Ørdal, (Byggmesterforbundet)
Erik W. Thomassen, (Byggevarerindustrien)
Tom Syvertsen, (EBA)
Lars Borsheim, (Boligprodusentene)
Trond Opheim, (VBL)
Birger Grevstad, (NRL)
Tore Rasmussen, (NTL)

Utvalg for omdømme

Peter Gjørup, leder (EBA)
Lars Næss, (Byggevarerindustrien)
Birger Førre, (NTL)
Arvid Ekle, (NAML)
Ole G. Ronten, (NRL)
Harald Grayston, (Byggmesterforbundet)

Utvalg for Kompetansepolitikk

Arne Vidvei, leder (EBA)
Per Erik Jevne, (Treindustrien)
Stein Ove Bjelland, (NRL)
Birger Førre, (NTL)
Kjell Skog, (Byggmesterforbundet)
Heidi Nygård, (VBL)

BNLs Styre

Lars Næss, Icopal AS har representert Byggevarerindustrien med Jan Halstensen, maxit AS som vararepresentant. Jon Karlsen, Glava AS overtok som styremedlem fra oktober 2009.

Forhandlingsutvalg – Byggeindustriens Overenskomst

Erik W. Thomassen, Forestia AS og Kjersti Lill Lund, maxit AS har representerer foreningen i forhandlingsutvalget for Byggeindustriens Overenskomst.

BNL-Saker

Noen hovedsaker for BNL i 2009:

Arbeidsgiverpolitikk

Lønnsoppgjøret i 2009 var et såkalt mellomoppgjør. Resultatet ble et sentralt generelt tillegg på 1 kr pr time. Inkluderes tillegget som ble gitt i lokale forhandlinger viser tallene en samlet årslønnsvekst på 2,8 % innenfor Byggeindustriens Overenskomst.

Stortingsmelding om bygningspolitikk

BNL har i mange år jobbet for at det skulle utarbeides en stortingsmelding om byggenæringen. Kommunalminister Navarsete har varslet at Regjeringen vil legge frem en stortingsmelding om bygningspolitikk i 2011. Meldingen skal ha fokus på energieffektivitet, kvalitet, kompetanse, universell utforming og det offentlige rolle som byggherre og eiendomsforvalter.

Offentlig utvalg for energieffektivisering i bygg

BNL har i samarbeid med Byggevarerindustrien arbeidet for at myndighetene skulle utarbeide en nasjonal handlingsplan for energieffektivisering i bygg. I desember 2009 kunngjorde Kommunal- og Regionalministeren at det nedsettes en arbeidsgruppe som skal gi innspill til en handlingsplan for energieffektivisering i bygg. Gruppen, hvor BNL får to representanter, skal levere rapport innen 1. juli 2010.

Produktivitetsøkning gjennom kompetanseheving i bedriftene

Målet for BNL har vært å etablere et samarbeid med myndighetene for å heve basiskompetansen i bygg- og anleggsbedrifter for å bedre produktiviteten. BNL og VOX (Nasjonalt fagorgan for kompetansepolitikk) inngikk en avtale for 2009 om å videreutvikle verktøy og læringsmetoder for basiskompetanse (BKA) i bedriftene. Opplæringen omfatter lesing, skriving, regning og IKT kunnskaper. Disse basiskunnskapene er en forutsetning for den produktivitetsveksten næringen har behov for. Det ble startet opp tre pilotprosjekter i BNL-familien i **2009. To blir gjennomført i bedrift, og et i samarbeid med Ventilasjon- og Blikkenslagersnes Landsforening.**

Økte rammer i Nasjonal Transportplan

BNL hadde som målsetting at bevilgningene til vei og jernbaneutbygging skulle dobles i Nasjonal transportplan. Regjeringens forslag til NTP innebar en økning på 45 % eller 100 mrd kroner sammenlignet med forrige planperiode. Stamveiene skal bygges ut dobbelt så raskt og bevilgningene til jernbane dobles i perioden.

Endrede permitteringsregler

BNL har hatt som mål å få permitteringsregler som sikrer behovet for fleksibilitet og foreslo ifm. arbeidet med tiltakspakken å utvide dagpengeperioden til 50 uker. Stortinget vedtok å utvide den maksimale perioden med dagpenger fra 30 til 52 uker fra 1. februar 2009. Samtidig ble arbeidsgiverperioden redusert fra 10 til 5 dager fra 1. april.

Gjennomslag i NHOs klimapanel

BNL mener at det må satse mer på energieffektivisering i bygg. Dette er et av de viktigste tiltakene som på lang sikt vil føre til reduserte klimagassutslipp globalt. Næringslivets klimapanel la i desember 2009 frem en klimahandlingsplan for næringslivet. Av de seks prioriterte tiltakene er behovet for sterkere insentiver for energieffektivisering i bygg trukket fram som det første prioriterte punktet.

Avtale med Skatteetaten og StartBANK

BNL har lenge arbeidet for å få til en avtale med skattemyndighetene om å knytte momsinformasjon til StartBANK. I 2009 fikk vi en avtale med myndighetene om at momsinformasjon basert fullmakt kan legges ut i StartBANK. Det erstatter dagens mer byråkratiske ordning. Ordningen implementeres i første kvartal 2010.

Tiltakspakke

I fire ulike brev og i møter med statsminister Jens Stoltenberg og flere andre statsråder foreslo BNL en rekke tiltak som ville bremse nedgangen i byggenæringen—i kjølvannet av finanskrisen. Regjeringen la 26. januar frem en tiltakspakke for 2009 på 20 milliarder kroner. Over halvparten av disse midlene var rettet inn mot bygg og anlegg. Tiltakspakken førte til at 13-14.000 sysselsatte fikk trygget sine arbeidsplasser i byggenæringen i 2009.

Lavenergiprogrammet

BNL har arbeidet for at lavenergiprogrammet skulle sikres drift gjennom bevilgning over statsbudsjettet. Lavenergiprogrammet fikk bevilget 3 millioner kroner til drift over statsbudsjettet for 2010. Lavenergiprogrammet har også blitt en del av klimaforliket på stortinget og dermed er det en tverrpolitisk enighet om satsningen på programmet.

MEDLEMSMØTER I BYGGEVAREINDUSTRIEN

Byggevareindustriens årsmøte ble avholdt 23. april på Grand Hotell i Oslo i tilknytning til Byggevaredagen 2009 – en fagdag for Byggevarebransjen, som arrangeres i samarbeide med Trelast- og Byggevarehandelens Fellesorganisasjon (TBF).

Selve Byggevaredagen trakk 110 deltagere. Gjennomgangstemaene var utfordringer og adferd i nedgangstider. Foreningen fikk svært positive tilbakemeldinger fra arrangementet.

9-11. oktober arrangerte Foreningen sin årlige studietur til Oslo med 66 deltagere.

Professor Thomas Thiis-Evensen, Arkitektthøgskolen i Oslo deltok som faglig leder, med omvisninger og foredrag.

Foreningens årlige høstmøte ble avholdt i Oslo 19. november med vel 40 deltagere.

NORSK BYGGTJENESTE AS

Byggevareindustrien har en eierandel i Norsk Byggtjeneste på 50 %, mens det øvrige er fordelt med knapt **16 % på TBF og vel 34 % på BGF (Bygningsartikkel Grossistenes Forening).**

Selskapets mål er å være den ledende aktør innen produkt- og kunnskapsbasert informasjonsformidling mellom aktørene i byggenæringen.

Selskapet har to hovedforretningsområder, henholdsvis byggevarebasen NOBB og området Plan som omfatter utvikling og salg av bygglitteratur, regelverksprodukter og planverktøy. Norsk Byggtjeneste AS har 25 ansatte.

Selskapet kom ut med et resultat før skatt på 2,8 mill. kroner for 2009 av en omsetning på 41 mill. kroner. Selskapet har en sunn økonomi og er inne i en betydelig omstilling.

Via datterselskapet bygg-e.no lanserte Norsk Byggtjeneste i 2009 en ny EDI- og e-handlingsløsning som er godt mottatt i markedet. Varedatabasen NOBB/nobb.no er i løpet av året omlagt på en ny plattform. I samarbeide med elektrodatabasen EFO og VVS-databasen NRF, utvikles nå et konsept for en kommunikasjonsplattform som gjør det mulig for en bruker å gå inn i alle databasene via et felles brukergrensesnitt.

Byggevareindustrien er representert i selskapets styre med:

Jon Karlsen, Glava AS, Erik Withbro, Isola AS og Arne Skjelle med Lars Næss, Icopal AS som varamedlem. De øvrige representanter i styret er Carl Otto Løvenskiold (formann) (BGF), Harald Tyrdal (BGF) og Ingar Norum (TBF). I brukerforumet NDU – **sitter Hans Bømark, Isola AS og Kristin Røed-Eriksen, maxit AS på vegne av Byggevareindustrien.**

BYGG REIS DEG AS (BRD)

Byggevareindustrien eier 51 % av aksjene i BRD og BGF-fondet **49 %**. Selskapet er "samordnet" med Norsk Byggtjeneste AS ved at man har samme ledelse og samarbeider om administrative funksjoner.

ByggReisDeg messen 2009 ble avholdt hos Norges Varemesse på Lillestrøm 22-27 september. Årsresultat for Bygg Reis Deg AS endte på 6,8 mill. kroner. Til tross for en nedgang på vel 20 % i antall besøkende i forhold til **2007, er det totale inntrykket at det ble en god messe for utstillere. Spesielt ved at andelen proffbesøkende økte.**

Byggevareindustrien er representert i selskapets styre med Jan Halstensen, maxit AS, Erik Withbro, Isola AS og Arne Skjelle. Lars Næss, Icopal AS er varamedlem. Fra BGF Carl Otto Løvenskiold, Mons Stange med Harald Tyrdal som styreformann.

CEPMC

Byggeveareindustrien er medlem av den europeiske byggeveareorganisasjonen CEPMC (Council of European Producers of Materials for Construction) og Arne Skjelle har vært foreningens representant i styret i 2009. CEPMC har sekretariat i Brussel.

CEPMC konsentrerer i hovedsak sin virksomhet mot det som skjer på EU-nivå med berøring til byggeveareindustrien, dvs. oppfølging i forhold til EU-direktiver, miljøkrav, standardisering, forskning m.v. Organisasjonen har for tiden fire aktive arbeidsgrupper:

- Byggevedirektivgruppen - som følger opp saker knyttet til EUs byggevedirektiv, standardisering (CEN), produktmerking m.v.

Fra Byggeveareindustriens side deltar Arne Skjelle i gruppen.

- Branngruppen - følger opp utviklingen av nye standarder, klassifisering og prøvemetoder på brannområdet. Snorre Semmingsen, A/S Rockwool deltar i gruppen.
- Miljøgruppen - temaer i arbeidsgruppen er systemer for miljødeklarasjon av byggevarer, "farlige stoffer", råstoffuttak, avfallsspørsmål, miljøavgifter, energi, klimaspørsmål, inn klima etc.
- Gruppe for Mineralske produkter – fokus på regulering av uttak av råstoff for mineralisk industri. Ingen norsk deltagelse.

CEPMC er en "lett" organisasjon med et lite sekretariat, men har etablert en sterk posisjon i EU-systemet.

Sentrale representanter for EU kommisjonen stiller ofte på møter for å redegjøre for saker og for å høre byggeveareindustriens syn. Posisjonen illustreres ved at 36 sektorbransjeorganisasjoner på europeisk nivå, nå har tilknyttet seg CEPMC fordi man opplever at CEPMC har fått en særlig posisjon både som døråpner og påvirker i forhold til EU-systemet. Bl.a. gjelder dette europeiske bransjeforeninger for treindustri, betong, gips, mineralull, stål, plastisolasjon, sement m.v.

Av sentrale saker som er fulgt opp av CEPMC i 2009 nevnes summarisk:

- Revisjon av Byggevedirektivet (inngår i vår Tekniske Forskrift) som blir noe forsinket pga. valg av nytt EU Parlament i 2009. Kommer antagelig i løpet av 2011.
- Direktiver og rundskriv relatert til EU kommisjonens handlingsplan for bærekraftig forbruk, produksjon og industri. Som bl.a. omfatter offentlige innkjøp, ECO Design direktivet vedtatt høsten 2009, ECO Label Direktivet, regulering mht. energimerking av produkter. Som alt berører byggevarer.
- Revisjon og Bygningsenergidirektivet som antagelig vedtas mars 2010.
- Forslag til direktiv for energimerking av bygg.
- Standardisering (CEN) knyttet til bærekraftighet av bygg (Sustainable Construction) - CEN TC 350.
- Regulering av kjemiske stoffer—REACH og nye regler for klassifisering og merking av kjemiske stoffer etc.

CEPMC har utviklet posisjonsdokumenter på en del sentrale områder. Som eksempel nevnes at man har en felles posisjon i forhold til miljømerking av byggevarer som sier at Ecolabel (europeisk parallell til den nordiske Svanemerking) er uegnet for produkter som skal inngå i et bygg. Bl.a. fordi dette er en ren merkeordning og ikke et faktabasert informasjonssystem. CEPMC anbefaler miljømerking basert på livsløpsanalyser (LCA) som det anbefalte system for byggevarer.

Med utgangspunkt i CEPMCs posisjonsdokument har Byggeveareindustrien utarbeidet et tilsvarende dokument som presenterer bransjeforeningens syn på miljødokumentasjon av byggevarer.

For Byggeveareindustrien er CEPMC en nyttig kontaktpunkt og informasjonskanal i forhold til utviklingen i Europa. (www.cepmc.org)

AKTIVITETER

MILJØ - GENERELT

De senere års oppmerksomhet mot miljø- og klimaspørsmål representerer både store utfordringer og muligheter for byggevareindustrien. Omfanget av nasjonale og internasjonale reguleringer og krav til dokumentasjon øker.

Det dreier seg om konsekvenser av klimaendringer for våre byggematerialer og vår byggeskikk, klimagassutslipp, kjemikalier og farlige stoffer, energi, innemiljø osv.

Styret i Byggevareindustrien har løftet opp klima og miljø som et hovedområde for foreningen i årene som kommer.

Dette innebærer at vi vil overvåke og følge opp relevante aktiviteter knyttet til reguleringer, standardisering og markedstrender.

Miljødeklarasjoner (EPD)

Byggevareindustrien etablerte sammen med NHO i 2003 "Næringslivets Stiftelse for Miljødeklarasjoner". Hensikten var å styre utviklingen og bruken av ISO standardiserte miljødeklarasjoner av type III i Norge (EPD). Deklarasjoner basert på livsløpsanalyser (LCA), som tar hensyn til produktets hele livsløp fra "vugge til grav". Byggevareindustrien deltar i stiftelsens arbeide. I januar 2009 vedtok styret et posisjonsdokument kalt "Miljødokumentasjon av byggevarer" som begrunner anbefalingen om miljødeklarasjoner som det foretrukne miljødokumentasjonssystem. Kfr. www.byggevareindustrien.no

Statsbygg krever miljødeklarasjoner for hovedmaterialer i sine prosjekter og Kommunal og Regionaldepartementet har instruert Statens Bygningstekniske Etat (BE) i sin miljøhandlingsplan om å stimulere bruken av miljødeklarasjoner.

BYGGEVAREINDUSTRIEN
- en bransjeforening for norsk byggevareindustri

POSISJONSDOKUMENT BYGGEVAREINDUSTRIENS FORENING

Sak: Miljødokumentasjon av Byggevarer
Dato: 2008-10-07
Vedtatt: 2009-01-20
Ansvarlig: Arne Skjelle
Spredning: Åpen

Et posisjonsdokument gir bakgrunn og beskrivelse av et prioritert saksområde for Byggevareindustrien. Dokumentet uttrykker Byggevareindustriens syn og tiltak.

BYGGEVAREINDUSTRIEN MENER

Byggevareindustrien anbefaler et miljøinformasjons-/dokumentasjonssystem for produkter og tjenester som baserer seg på livsløpsanalyser (LCA) og som presenteres i form av en Miljødeklarasjon (EPD). Et system med utgangspunkt i ISO/CEN-standarder (14025 og 21930).

Byggverks miljøprofil—Konsensus

På basis av et mandat fra EU-kommisjonen arbeider den europeiske standardiseringsorganisasjonen CEN med å utarbeide standarder og verktøy for å kunne bedømme bygningers bærekraftighet og miljøkvalitet (CEN TC 350). **Arbeidet baseres på internasjonale standarder for LCA og miljødeklarasjoner og inkluderer også inne-** miljørelaterte forhold og livsløpskostnader.

I løpet av 2010 vil de fleste standardene foreligge. Dette vil øke forventninger om miljødeklarasjoner av typen EPD ved at det er grunnlaget for hele modellen.

Byggevarerindustrien har fulgt arbeidet tett via Miljøkomiteen i Standard Norge og vår deltagelse i CEPMC. Kfr. Byggevarerindustriens posisjonsdokument.

Sammen med BNL med flere har vi tatt initiativ til å etablere et prosjekt kalt KONSENSUS for å teste en modell for vurdering av miljøpresentasjon og kostnader for byggverk over levetiden, basert på forslagene fra CEN TC 350. Prosjektstarten har blitt forsinket grunnet manglende finansiering. Ved utgangen av 2009 har fem bransjeorganisasjoner blitt enige om å igangsette prosjektet primo 2010 med egen finansiering. Prosjekteier er BNL. Faglig er det inngått samarbeid med SINTEF Byggforsk og Østfoldforskning (STØ). Dette sikrer prosjektet bred faglig og bransjemessig forankring.

De siste årene er det flere initiativ fra byggherrer og entreprenører om miljøsertifisering av bygg (LEED, BREAM, Grønn Byggallianse etc.) For å unngå å måtte dokumentere våre produkter i forhold til ulike sertifiseringssystem er ambisjonen at KONSENSUS kan bli en felles plattform for de ulike systemene. Med den fordel at produsenter har en standardisert måte å forholde seg til.

Farlige stoffer—kjemiske produkter

EU-kommisjonen har gitt CEN i oppdrag å utarbeide teststandarder for utslipp/emisjoner fra regulerte og farlige stoffer i byggevarer og materialer. Arbeidet gjennomføres via teknisk komité CEN TC 351.

Kommisjonen har som grunnlag for arbeidet utarbeidet en omfattende liste over aktuelle stoffer som er regulert i EU-landene og som berøres av arbeidet. I tilknytning til arbeidet har Statens Bygningstekniske Etat (BE) etablert en nasjonal gruppe som skal følge arbeidet og rådggi den norske deltageren i en spesiell ekspertgruppe som EU-kommisjonen har etablert. Byggevarerindustrien deltar i BEs gruppe og samtidig i Standard Norges miljøkomite som nasjonalt følger standardiseringen. Arbeidet skal være avsluttet i 2011.

EUs forordning for kjemiske stoffer REACH ble gjort gjeldende i Norge fra 1.juni 2008. Systemet innebærer at **de fleste kjemiske stoffer skal registreres, evalueres og eventuelt "autoriseres"**. Hovedansvaret for registrering etc. ligger hos produsent eller leverandør/importør av stoffer.

Men brukeren, eksempelvis en byggevarerprodusent, må bl.a. sikre at det er utarbeidet en risikovurdering ved bruk av stoffet. Selv om det antas at hele systemet først er fullt innført i 2018 er det viktig å formidle kunnskap om systemet.

De tradisjonelle HMS-databladene må som følge av REACH endres. Bl.a. endres betegnelsen til Sikkerhetsdatablader. REACH har utarbeidet en såkalt kandidatliste over stoffer som må godkjennes. Pr. dato er 29 stoffer som blir underlagt spesiell vurdering for bruk. Mer informasjon finnes på hjemmesiden til Klima- og Forurensningsdirektoratet (KLIF tidl. SFT).

Statens Forurensningstilsyn har sterk fokus på "farlige" og regulerte stoffer i byggevarer. Og gjennomfører inspeksjoner både på byggeplasser, hos handelen og i industrien. Merking og dokumentasjon sjekkes. Substisjon (en plikt etter produktkontrollloven) er et tema som nå vektlegges sterkt. Spesielt i forhold til stoffer som står på myndighetenes prioritetsliste og kandidatliste i REACH. Byggevarerindustrien har nå dialog med KLIF i tilknytning til dette arbeidet for å klargjøre omfanget og forståelse av substisjonsplikten. Vi er enige med BNL/entreprenørene om at substisjonspraksis bør forenkles. Slik det nå praktiseres skal både produsent, distributør og bruker (entreprenør) gjennomføre egne substisjonsvurderinger også på godkjente og lovlige produkter. Vi mener dette blir både ineffektivt og kostnadskrevende og at det må være produsentene som har hovedansvaret.

Hovedsynet vårt til temaområdet er at vi må unngå særnorske reguleringer men basere eventuelle forbud og reguleringer på internasjonal enighet spesielt innen EU.

EU har innført en nyordning om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) som skal gjøres bindene fra 1. desember 2010 for stoffer og blandinger fra 2015. KLIF arbeider nå med å få det implementert i Norge innen fristen.

Det bekymrer Byggevareindustrien at det ute i markedet registreres et betydelig antall kjemiske produkter som ikke er merket og registrert etter regelverket i det statlige produkt registeret. Dette skaper konkurransevridning. Temaet er tatt opp med både KLIF som Tilsynsmyndighet og Produktregisteret.

Byggenæringens Senter ved BI

Byggevareindustrien har støttet Senter ved Handelshøgskolen BI med kr. 50.000 pr. årlig i 5 år. Styret har vedtatt å yte støtte ut 2010.

TEKNISK FORUM—Byggeregler

Betegnelsen byggeregler er her benyttet som samlebetegnelse på plan- og bygningslov med tilhørende forskrifter, veiledninger og standarder, herunder europeisk regelverk.

For å ha et forum for å følge opp regelverk, standardiserings spørsmål og produktkrav har Byggevareindustrien etablert et eget "Teknisk Forum".

Utvalget har i 2009 bestått av:

Hans Kristian Eig,	Forestia A/S
Jan Olav Hjermann	maxit AS
Jon Hærnes	Protan AS
Snorre Semmingsen	A/S Rockwool
Terje Gjøølberg,	Gyproc AS
Jarle Teigland	Jackon AS (døde januar 2010)
Per Ødegaard,	Glava A/S (john Arne Bakke fra 2010)
Terje Østhagen,	Norgips Norge A/S
Jørgen Young	Isola AS (ny fra 2010)
Arne Skjelle	Byggevareindustrien (Sekretær)

I tillegg har andre representanter fra medlemsbedrifter vært invitert til møter i spesielle saker.

Utvalget har hatt 3 møter i løpet av året. Forumet er åpent for medlemsbedrifter og interesserte inviteres til å delta.

Et hovedtema for Teknisk Forum har også i 2009 vært markeds kontroll. Statens bygningstekniske Etat (BE) har etter Plan og Bygningsloven ansvar for å overvåke at produkter som omsettes har nødvendig dokumentasjon. Det er en hovedsak for Byggevareindustrien å sikre at det er et aktivt og synlig kontrollsystem for å sikre lik konkurranse og ikke minst produktkvalitet. Behovet er forsterket av at handelsgrenser er fjernet med økende andel nye produkter og leverandører i markedet. Utfordringen er at BE ikke har prioritert ressurser til arbeidet.

Foreningen har hatt kontakt både med Kommunal og Regionaldepartementet (KRD) og Statens Bygningstekniske Etat (BE), både skriftlig og muntlig om saken.

Byggevareindustriens styre har fattet vedtak om følgende "kjøreregler"; Byggevareindustrien skal ta en saklig og aktiv rolle i å varsle offentlige kontroll- og tilsynsmyndigheter (BE, KLIF) i saker hvor det er åpenbart at det markedsføres produkter med manglende dokumentasjon eller mangelfull registrering eller merking (i forhold til lovforskrifter). Varsling kan skje på basis av informasjon fra medlemsbedrifter eller andre. Det begrunnes i manglende ressurser til utekontroll hos myndighetsinstanser og at det for enkeltbedrifter er "vanskelig" å "angi" konkurrenter.

I løpet av året er to konkrete saker rapportert til BE for oppfølging.

Som nevnt tidligere er også behovet for å styrke markedstilsynet vedrørende merking og registrering av merkepliktige produkter fulgt opp overfor KLIF.

Forumet har hatt møte med SINTEF Brannlaboratoriet om bl.a. mulighet for å koble analyser med branntesting for å redusere testomfang og derved kostnader.

Teknisk Forum har hatt samtaler med SINTEF Byggforsk om samarbeid vedrørende revisjon og ny utarbeidelse av Byggdetaljblader. Spørsmål knyttet til Teknisk Godkjenning er drøftet og avklart. Det er fra Teknisk Forum utarbeidet en generell tekst som vi har anmodet om at SINTEF Byggforsk tar inn i alle Byggdetaljblader som viser bygningstekniske løsninger (vegger, gulv, fasader, tak etc.) Teksten påpeker at det skal foreligge dokumentasjon for det enkelte delprodukt som inngår i en vist løsning. Ikke minst er dette viktig for hele bygningsmoduler

Det er utarbeidet og avgitt en høringsuttalelse til henholdsvis Byggesaksforskriften og Teknisk Forskrift (TEK).

For øvrig har forumet behandlet:

- Overgangsordning til nytt brannklassifiseringssystem
- Prosjektet PRODOK –krav til produkter og dokumentasjon
- BASS—Sikkerhetsdatablader
- Substitusjonsplikt
- REACH
- Produktregisteret
- Building Smart
- Energimerking
- Miljødeklarasjoner (EPD) - Konsensusprosjektet
- Revisjon EUs byggevaredirektiv
- "TBF Standardisering"

Sikkerhetsdatablader– DATABLADER—BASS

Etter flere års diskusjoner om levering av Sikkerhetsdatablader inn i entreprenørens stoffkartoteksystem BASS hos CoBuilder, måtte vi konstatere at det ikke var mulig å komme til full enighet.

Styret konkluderte med å anbefale at våre medlemmer som bruker NOBB legger inn og vedlikeholder sine sikkerhetsdatablader i NOBB sammen annen vareinformasjon, med instruks om at Sikkerhetsdatbladene distribueres inn i BASS.

Byggevareindustrien har fulgt opp dette overfor byggevarehandelen og anmodet om at dette følges opp mot entreprenørene.

VERDIKJEDEPROSJEKTET BUILDING SMART

Foreningen har deltatt i prosjektet Building SMART.

I løpet av 2009 er virksomheten omorganisert. Building Smart har siden det startet i 2003 vært et prosjekt eiet av en rekke bransjeforeninger inklusiv Byggevareindustrien og frontet av Boligprodusentenes Forening. Selve prosjektet er ved utløp av 2009 avsluttet og aktiviteten er overført til en nyetablert forening Building SMART Norge. Foreningen er åpen for medlemskap fra foreninger, bedrifter og offentlige etater (Statsbygg, Forsvarsbygg, Husbanken m.fl.)

Foreningen formål er å delta i utviklingen av og arbeide for at Building Smart standardene blir tatt i bruk i norsk byggenæring og forvaltning. Målet med Building Smart eller BIM (Bygning Informasjons Modellering) er å utvikle en felles teknisk plattform basert på åpne internasjonale standarder som muliggjør effektiv informasjonsflyt mellom aktørene i byggverdikjeden. Byggevareindustrien er medlem i foreningen. Aktiviteten går nå inn i en ny fase med gradvis implementering

Ved vår deltagelse i prosjektet har vi tatt skritt mot å posisjonere NOBB inn som den sentrale åpne informasjonsplattformen hvor alle aktører kan hente vareinformasjon.

Foreningen har i 2009 bevilget kr. 300.000 til etablering av et "bibliotek" (IFD Library) med generiske egenskaper for byggevarer. Som i fremtiden vil være linken til varedatabasen NOBB.

Byggevareindustrien har vedtatt å opprette et brukerforum med representanter som sammen med en "ekstern ekspert" kan avklare når og hva vi som bedrifter og bransje må gjøre for å forberede oss på en Building Smart hverdag.

PRODOK

Prosjekt PRODOK har som mål å øke kunnskap om krav til produktokumentasjon for byggevarer. Dette ved at man systematisk pr. produkt samler i en standardmal oversikt over hvilke minimumskrav som gjelder og skal dokumenteres. Med referanser til nasjonale/europeiske Standarder og eventuelle godkjennings- og merkekrav. Dette blir gjort tilgjengelig.

Det er viktig å understreke at det ikke utarbeides nye krav.

Nytteverdien er at både produsenter, kontrollmyndigheter, handel og brukere blir kjent med kravene som skal oppfylles/dokumenteres. I tillegg til økt kunnskap og lettere tilgang til krav, er intensjonen at dette skal bidra til respekt og ryddigere konkurranse.

Prosjektet ble igangsatt i desember 2008. Målet er i første runde og ta for seg 60 produkter/grupper. Formelt står BNL som prosjekteier.

Det er etablert en styringsgruppe bestående av :

- Ole Petter Haugen, Skanska/EBA
- Jørgen Legaard, BNL
- Arne Skjelle, Byggevareindustrien
- Gunnar Grini, Statens Bygningstekniske Etat
- Jakob Mehus, SINTEF Byggforsk

Prosjektet har en ramme på 1.2 millioner kroner fra deltagende bransjer, hvorav kr. 500.000,- fra Byggevareindustrien. Pluss egeninnsats fra Standard Norge m.fl. Prosjektet avsluttes medio 2010.

TBF STANDARDISERING

Standardiseringsprosjektet som ble initiert av Trelast- og Byggevarehandelens Fellesorganisasjon (TBF) i 2008 ble i 2009 via en avtale mellom Byggevareindustrien og TBF, etablert som et samarbeidsprosjekt. Det ble oppnevnt en standardiseringsgruppe med ansvar for gjennomføringen.

Våre representanter i gruppen er:

- Terje Bredesen, Glava AS
- Alf Håkon Hervold, Byggma ASA
- Trond Pedersen, Isola AS

Norsk Byggtjeneste er også trukket inn i gruppen.

Standardiseringsgruppen første oppgave har vært å gjennomgå og kvalitetssikre den opprinnelige innstillingen fra TBF vedrørende merking og identifisering av byggevarer, informasjonsbredde i NOBB og elektronisk samhandling (EDI).

Underveis har representanter for gruppen og prosjektet hatt møter med 15-20 bedrifter samt ERP leverandører til bransjen for å få tilbakemeldinger. Resultatet er nå snart klare for å bli implementert i NOBB.

PROGNOSER

Byggevareindustrien har en løpende avtale med Prognosesenteret om prognosesamarbeid. Avtalen innebærer at vi mottar en prognoserapport elektronisk og i papirutgave i september hvert år som sendes gratis til foreningens medlemmer. Dessuten gis våre medlemmer mot å betale kr. 500,- pr. år, adgang til Prognosesenterets hjemmeside hvor oppdatert informasjon om trender og byggevirkksomheten kan hentes.

Dessuten gis våre medlemmer adgang til telefonservice fra Prognosesenteret.

ANDRE SAKER

Byggevarerindustrien tok tidlig i 2008 sammen med medlemmer initiativ til økt offentlig satsing på energieffektivisering og rehabilitering av kommunale og statlige bygg. Temaet ble spilt inn til regjeringen i forbindelse med tiltakspakkene. På initiativ fra Lavenergiprogrammet, Byggevarerindustrien og BNL fikk SINTEF Byggforsk i **oppdrag å utarbeide en studie om energipotensialet i bygningsmassen. Rapporten "Energieffektivisering i bygninger—mye miljø for pengene" ble publisert tidlig i oktober 2009. Byggevarerindustrien dekket halvparten av kostnadene.**

Foreningen har i samarbeid med Norsk Industri fulgt opp mot KLIF den såkalte Industrieforskriften som ble vedtatt i 2009 for å klargjøre forståelse av kapittelet om krav til Forbrenningsanlegg.

I samarbeid med BNL utarbeidet Byggevarerindustrien kommentar til Stortingsmelding 39 **"Klimautfordringene— Landbruket en del av løsningen". Våre kommentarer var prinsipielle og anmodet om at miljøriktige valg av byggematerialer skjer på en omforent og helhetlig måte basert på livsløpsbetraktninger.**

I lys av sterk fokus på byggekostnader og byggevarerpriser, spesielt fra entreprenørhold, har Byggevarerindustrien også i 2009 samlet tallmateriale som viser byggekostnadsutviklingen sammenlignet med offisielle tall for byggevarerprisutviklingen (SSB).

Dette for å imøtegå inntrykket om at det er byggevarerprisene som driver byggekostnadene. Samtidig ble lønnsomhetstall for henholdsvis entreprenører, byggevarerindustri og byggevarerhandel sammenstilt for de siste årene. Se etterfølgende tabeller.

FORSIKRINGER

Byggevarerindustrien har en avtale med Marsh (tidl. Heyerdal Brokers) som knytter oss til avtaler som er fremforhandlet for Trevarerfabrikkene (NTL). Tilbudet omfatter både yrkesskade, ulykke og gruppelev. Og er antagelig et av de beste tilbudene i markedet, som våre medlemmer anmodes om å vurdere. I tillegg har Byggevarerindustrien en avtale med Storebrand om Offentlig Tjenestepensjon (OTP) som har fått god oppslutning.

SEKRETARIAT

Byggevarerindustrien har 2 ansatte, Arne Skjelle og Nini Mollatt.

UTVIKLING AV BYGG OG MATERIALKOSTANDER

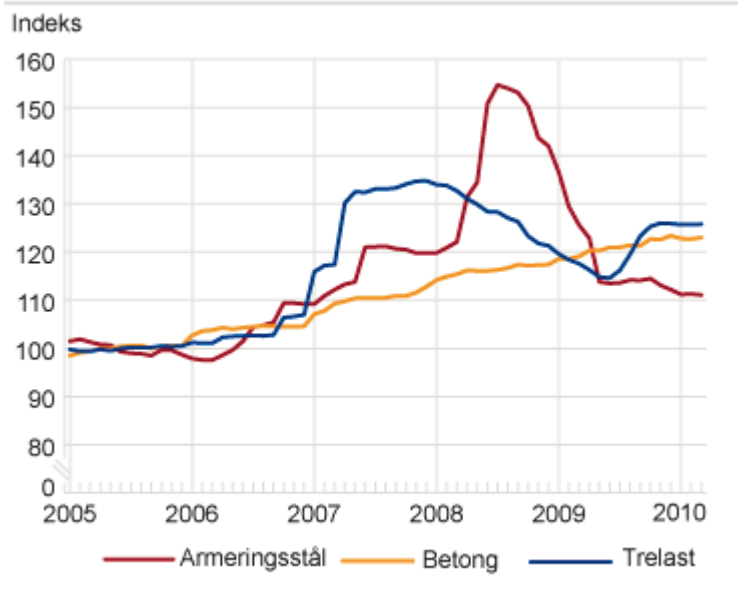
Tabell 1: Byggekostnadsindeks m.fl. Hentet fra SSBs byggekostnadsindeks for boligbygg. Byggematerialindeksen omfatter alle byggematerialer som inngår inkludert rør- og elektromateriell.

År	Total Byggekost indeks for boliger (i alt)	Arbeidskraft indeks, boliger	Byggematerial indeks for boliger (i alt)	Delindeks, Rørleggermateriell	Delindeks, Elektromateriell	Konsumpris indeks
1998	100	100	100	100	100	100
2000	106,4	109,9	105,8	112	115,9	105,5
2004	122,4	130,7	120,1	142,4	153,9	113,3
2005	126,5	134,7	124,8	150,4	169,7	115,3
2006	131,3	140,2	129,9	161,2	191,3	117,4
2007	141,2	147,9	143,2	174,7	209,1	118,2
2008	147,1	155,3	146,6	172,3	222,7	121,9
2009	153,5	165,1	151,7	198,6	249,3	126,2

Tabell 2: Materialprisutvikling for tre, betong og stål (SSB)

År	Trelast	Betong	Betongelementer	Arm. Stål	Konstr. Stål
2005	100	100	100	100	100
2006	103,2	104,2	105	103	102,9
2007	129,1	110,2	113,9	117	117,4
2008	128,9	116,3	118	139,8	136,7
2009	123,3	121,3	112,1	114,1	122

Byggjekostnadsindeks for bustader. Materialindeksar for trelast, betong og armeringsstål. 2005=100

NØKKELTALL FOR NÆRINGEN (i 1.000 kroner)

2005						
	Inntekt Kr	EK Kr	Gjeld Kr	Total rent %	Drift res %	EK %
Entreprenør	58723	8764	24427	10,4	5,9	24,9
Industri	23316	6427	9331	11,3	5,8	39,1
Handel	5200	648	1209	19,0	5,1	35,8
Grossist	18100	2060	3570	15,1	3,0	34,9

2006						
	Inntekt Kr	EK Kr	Gjeld Kr	Total rent %	Drift res %	EK %
Entreprenør	67152	9678			5,8	25,9
Industri	27609	7382	10373	12,8	5,6	40,2
Handel	5396	620	1218	15,1	4,4	35,7
Grossist	17787	1316	3739	19,5	3,3	34,2

2007						
	Inntekt Kr	EK Kr	Gjeld Kr	Total rent %	Drift res %	EK %
Entreprenør	76525	11674			6,7	25,8
Industri	31518	7692	11445	17,4	7,9	41,1
Handel	6284	700	1495	16,8	4,9	34,5
Grossist	21542	1445	4090	16	3,0	30

2008						
	Inntekt Kr	EK Kr	Gjeld Kr	Total rent %	Drift res %	EK %
Entreprenør	80190	11647			5,4	26
Industri	29785	7431	11730	8,5	4	37,1
Handel	7979	936	2131	6,0	1,7	45,3
Grossist	18984	1838	3965	9	2,4	34,2

Vår visjon:

*En lønnsom og konkurransedyktig byggevareindustri
kjennetegnet av markedsorientering, kvalitet,
miljøbevissthet og godt omdømme.*

Mål og Arbeidsområder

- Forutsigbare og konkurransedyktige rammebetingelser
- Stabil nasjonal etterspørsel etter byggevarer
- Effektiv varedistribusjon og informasjonsflyt mellom aktørene i byggverdikjeden
- Styrke og stimulere grunnlaget for utvikling og innovasjon
- Balansert utvikling av miljøkrav til produkter og produksjon i takt med konkurrenter i EØS-området
- Utvikle et godt og aktivt samspill med andre aktører i byggverdikjeden

Arbeidsform

- Bransjespesifikke oppgaver er Byggevareindustriens eget ansvar
- Oppgaver som berører flere bransjer i BNL og av overordnet karakter, koordineres av BNL
Byggevareindustrien er deltager/pådriver.
Eksempelvis generell næringspolitikk, generelle rammevilkår, markedsforhold, profilering av næringen og myndighetskontakt i slike spørsmål.
Likeledes er tariff- og arbeidsgiversaker BNLs ansvar og oppgave inklusiv HMS-arbeide
- NHO koordinerer Landsforeningenes arbeide og driver omfattende arbeide i forhold til lovgivning og generelle rammebetingelser. Er vår hovedorganisasjon på arbeidsgiverområdet og gjennomfører tarifforhandlinger

**MEDLEMMER BYGGEVAREINDUSTRIEN PR.
MARS 2010**

A/S Kristiansands Cementstøberi
Alloc AS
Alltid Betong AS
Arbor-Hattfjelldal AS
Arbor-Trading AS
ASAK AS
ASAK Miljøstein AS
ASAK Ringerike AS
AS Betong
AS Vikan Betong
BE Element AS
Bjerkeli Betongpumping AS
Berg Betong ANS
Betong Sør AS
Betongflytebrygger AS
BetoNor AS
Block Berge Bygg AS
Bodø Betong AS
Boen Bruk AS
Brødrene Sunde AS
Brødrene Østbye AS
Building Material Corporation AS
Byggma ASA
Cementprodukter AS
Christiania Spigerverk AS
Con-Form AS
Con-Form Lunde AS
Con-Form Trøndelag AS
Contiga AS
Eigersund Betongteknik AS
Element NOR AS
ElementPartner AS
Fibo-Trespo AS
Forestia AS
Førde Sementvare AS
Glava AS
Grytnes Betong AS
Gyproc AS
Hedmark Elementbygg AS
Helgeland Betong AS
Helgeland Ferdigbetong AS
Helgeland Holding AS
Helgeland Plast AS
Heydi AS
Huntonit AS
Hunton Fiber AS
Hå-Element AS
Hårr Betongprodukter AS
Icopal AS
Icopal Holding AS
Isola AS
Isolitt AS
Jackon AS
Jarel AS
Jaro Betongsystemer AS
Jatak Kaupanger Drift AS
JGO Betong AS
Kvinnherad Ferdigbetong AS
Kynningsrud Prefab AS
Lasken Stein AS
Litex AS
Loe Betongelementer AS
maxit as
Midt-Norsk Betong Verdal AS
Moelven Massivtre AS
Monier AS
Nobi Norsk Betongindustri AS
Norcem AS
Nordic Isoelementer AS
Nor Element AS
NorBetong AS
Nordland Betong AS
Nordland Betongelement AS
Norgips Norge AS
O.C.Østraadt AS
Opplandske Betongindustri AS
Overhalla Cementvare AS
Protan AS
Rescon Mapei AS
Rockwool AS
Skarpnes AS
Skarpnes Rør AS
SMS Elementmontering AS
Sola Betong AS
Sortland Sementvarefabrikk AS
Spenncon AS
Stryn Betongelement AS
Systemblokk Telemark AS
Trondheim Kranservice AS
Trondheim Mørtelverk AS
Vestfold System Element AS
Vibo Entreprenør AS Avdeling Betong
Vikaune Fabrikker AS
Voss Cementvarefabrikk L/L
Wergeland Halsvik AS
Wienerberger AS Bratsberg Teglverk
Ølen Betong AS
Østraadt Rør AS
Østraadt Stein AS
Åkra Sementstøperi AS
Aaltvedt Betong AS

Byggevareindustriens Forening
Middelthunsgate 27
Postboks 7186 Majorstuen
0307 Oslo
Tel: 23087500
Fax: 23087621
www.byggevareindustrien.no
info@byggevareindustrien.no

